

Մ Ա Յ Ր Հ Ա Յ Ր Ե Ն Ի Ք Ո Ւ Մ

ՀԱՄԱՌՈՏ ԼՈՒՐԵՐ ՄԱՅՐ ՀԱՅՐԵՆԻՔԻՑ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՌԻ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԿԱԴԵՄԻԱՅԻ 15-ԱՄՅԱԿԸ.— Դեկտեմբեր ամսին լրացավ Հայաստանի Ակադեմիայի Հիմնադրման 15 տարին։ Այդ առթիվ տեղի ունեցած Ակադեմիայի ընդհանուր ժողովում զեկուցումով հանդես եկավ Հայաստանի Գիտությունների ակադեմիայի պրեզիդենտ Վ. Համբարձումյանը։ «Հայկական ՍՍՌ Գիտությունների ակադեմիան 15 տարում» թեմայով զեկուցում կարդաց ակադեմիայի ակադեմիկոս-քարտուղար Հ. Բունիաթյանը, որը նշեց ակադեմիայի ձեռք բերած նվաճումները իր գոյության տարիներին։

Ժողովի վերջում ակադեմիկոս Մարտիրոս Սարյանը, ներկաների խանդավառ ծափահարությունների ներքո, ակադեմիկոս Վ. Համբարձումյանին հանձնեց Ամերիկայի (Բոստոնի) Գիտությունների և արվեստների ակադեմիայից ստացված՝ նույն ակադեմիայի պատվավոր անդամի դիպլոմը։

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ԵՐՋՆԿԱՑՈՒ (ՊԼՈՒՋ) ԳՈՐՑՆԵՐԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒՄԸ.— Մ. Արեղյանի անվան զբաղակալության ինստիտուտի հրատարակությամբ լույս տեսավ Ա. Սրապյանի «Հովհաննես Երզնկացի (Պլուզ)» մենագրությունը։

Գիրքն ունի երկու բաժին՝ ա) մենագրական ուսումնասիրություններ հեղինակի անձի, ժամանակի ու զործերի մասին և բ) բնագրեր։

ԺԳ դարի բանաստեղծ և մատենագիր, գիտնական և փիլիսոփա, մանկավարժ և քերականագետ, քարոզիչ և հոստոր Հովհաննես Երզնկացուն նվիրված այս մենագրությունը գրված է Երևանի Պետական Ձեռագրատանը պահպանված փաստական տվյալների վրա, և լույս է սփռում որքան Հովհաննես Երզնկացու, նույնքան էլ իր ժամանակի քաղաքական և զբաղմունքային վրա։ Պակաս արժեք չեն ներկայացնում Երզնկացու աշխարհիկ և հոգևոր բովանդակությամբ ինքնադիր բանաստեղծությունները։

ՀԱՅ-ՌՈՒՍՆԵՐԻՆ ՆՈՐ ԲԱՌԱՐԱՆ.— Հայաստանի Պետական հրատարակչությունը տպագրության է հանձնել «Հայ-ռուսերին բառարան»-ը՝ խմբագրությամբ

պրոֆեսորների Ա. Ղարիբյանի, Ե. Տեր-Մինասյանի և Մ. Գևորգյանի։

Բառարանը պարունակում է շուրջ 40 000 գործածական բառ։ Տպագրվում է 30 000 օրինակ տպաբանակով։

ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆՈՐ ՔԱՐՏԵԶ.— Հայկական ՍՍՌ Դեղեղիչի և քարտեզագրության գլխավոր վարչությունը հրատարակեց Սովետական Հայաստանի վարչա-քաղաքական նոր քարտեզը։

Քարտեզում ցույց են տրվել Հայաստանի բոլոր աշխարհային բնակավայրերը, հարաբերության գլխավոր ճանապարհները, լեռները և գետերը։

Քարտեզը բազմապատկ է։

«ԳՐԱՐԱՐԻ ՁԵՌՆԱՐԿ».— Դեկտեմբեր ամսին 3 000 օրինակ տպաբանակով լույս տեսավ ղոցենտ Աշոտ Արթուրյանի «Գրարարի ձեռնարկ»-ի երկրորդ՝ վերափոխված հրատարակությունը։

Ձեռնարկի մեկ մասը նվիրված է գրարարի քերականությանը։ Ձեռնարկում զետեղված են հատվածներ Փավստոս Բյուզանդի, Եղիշի Կողբացու, Ագաթանգեղոսի, Մովսես Խորենացու, Եղիշի, Ղազար Փարպեցու, Սեբեոսի, Հովհան Մամիկոնյանի, Ղևոնդի, Թովմա Արծրունու, Գրիգոր Նարեկացու, Արիստակես Լաստիվերտցու գրած ստեղծագործություններից։

Վերջում հեղինակը կազմել է բառարան։

ԱՎԵՏ ԱՎԵՏԻՍՅԱՆԻ ՀՈՐԵԼՅԱՆԸ.— Դեկտեմբերի 29-ին Երևանի հասարակայնությունը նշեց հայ բնիկ ամենահին վաստակավորներից մեկի, ռեսպուբլիկայի ժողովրդական արտիստ Ավետ Ավետիսյանի ծննդյան 60-ամյակը և բնական զործունեության 40-ամյակը։

Հորելյանական երեկոն տեղի ունեցավ Գ. Սունդուկյանի անվան Պետական դրամատիկական թատրոնում։ Հայաստանի Կուլտուրայի մինիստր Ա. Շահինյանը երեկոն բացեց համառոտ ներածական խոսքով, Նա շնորհավորեց հորելյանին և նրան մաղթեց երկար կյանք և ստեղծագործական հետագա հաջողություններ։ Վերջում բազմաթիվ ողջույնի հնազարդ ընթերցյալներին, որոնք ուղղված էին բազմապատկ հորելյանին։

Ապա Ա. Ավետիսյանը շնորհակալական ջերմ ճանաչման հանդես եկավ: Նա շնորհակալական իր խոսքին միացրեց իր բոլոր ուժերը սովետահայ բեմին նվիրելու խոստումով:

Երեկոս փակվեց մի շարք պիեսներից առանձին կտորների ներկայացմամբ, որոնց մասնակցում էր բազմամասնակ հորեկարը:

ԱՆՆԱ ՆՇԱՆՑԱՆԻ ԵՐԵՎԱՆՑԱՆ ԵՆՈՒՑԹՆԵՐԸ.— 1958 թվականի դեկտեմբերի 18-ին տեղի ունեցավ սփյուռքահայ սիրված երգչուհի Աննա Նշանյանի երաժշտական առաջին ելույթը, նա Երևանի Հայֆիլհարմոնիայի բեմից հայ հասարակության համար հանդես եկավ շատ ճոխ հայտադրով, Երգչուհին երգում էր երջանիկ հայ ժողովրդի համար: Դա հուզում է խանդավառում էր նրան:

Ահա քե ինչու նա արեց ավելին, քան այն սովորականը, որ իրեն հաջողվում էր օտար բեմերում:

Պայծառ և լիրիկական նրա սուպրանոն, անկաշկանդ և ուժեղ հուզականությամբ ու անկեղծությամբ թափվում, է՛լ ավելի արտահայտել ու գեղեցիկ է դարձնում նրա կատարումը:

Երգչուհու երգացանկը ընդգրկում էր Արևմտա-նվորդական, ռուսական և հայկական կոմպոզիտորների գործերից ընտիր նմուշներ:

Աննա Նշանյանի համերգը զգալի հաջողություն էր երգչուհու համար: Նրա ելույթը երկար ժամանակ թարմ կմեա Երևանի երաժշտասեր հասարակայնության հիշողության մեջ:

ՋՈՆ ՄԻԼՏՈՆԻ ԵՆՆԻՅԱՆ 350-ԱՄՅԱԿԸ.— Մայրաքաղաքի հասարակայնությունը, մամուլը, 1958 թվականի դեկտեմբերի 9-ին ջերմորեն նշեցին անգլիական նշանավոր բանաստեղծ Ջոն Միլտոնի ծննդյան 350-ամյակը:

Միլտոնը անգլիական գրականության փառքերից մեկն է: Հատկապես նրա «Իրախտ կորուսյալ»-ը թարգմանվել է շատ վաղուց հայերենի (գրաբար և աշխարհարար) նրա այլ գործերի հետ:

ՖԻԶՈՒԼԻԻ ՄԱՀՎԱՆ 400-ԱՄՅԱԿԸ.— 1958 թվականի դեկտեմբերին նշվեց միջնադարյան Արևելքի գրական մեծ գեմքերից մեկի՝ Ադրբեջանական ժողովրդի մեծ զավակ Մուհամեդ Ֆիզուլիի մահվան 400-ամյակը:

Այդ առթիվ լույս տեսավ գրականագետ Ա. Շահուվարյանի գրքույկը «Ֆիզուլի» վերնագրով, հեղինակի կյանքի և գրական գործունեության մասին:

Ֆիզուլիի հիշատակին երեկոյթներ կազմակերպվեցին Հայաստանի Սովետական գրողների միությունում, Պետական համալսարանում և բարձրագույն ուսումնական այլ հաստատություններում, նվիրված Մուհամեդ Ֆիզուլիի կյանքին և գրական ժառանգության ղնահատման հարցերին:

ԵՐԵՎԱՆ ՆՎԻՐՎԱՄ ՊՈՒԶԳՆԻԻ ԵՆՆԻՅԱՆ 100-ԱՄՅԱԿԻՆ.— Մայրաքաղաքի երաժշտասեր հասարակայնությունը նշեց իտալացի նշանավոր կոմպոզիտոր Զ. Պուչինիի ծննդյան 100-ամյակը: Սովետական երաժշտասեր հասարակայնությունը, որի անբաժան մասն է Հայաստանի երաժշտասեր հասարակայնությունը, լայնորեն ծանոթ է Պուչինիի ստեղծագործություններին, հատկապես նրա «Բոհեմա»-ին, «Տոսկա»-ին, «Զիո-Զիո-Սանա»-ին, որոնք սովետական օպերաների բեմի մնայուն խաղացանկի մասն են կազմում և պահպանում են իրենց սկզբնական թարմությունը, իրենց կյանքի ավելի քան քառորդ դարի ընթացքում:

Երաժշտագետ Ա. Բարաժյանը զեկուցեց իտալացի կոմպոզիտորի կյանքի և ստեղծագործության մասին: Զեկուցումից հետո Ա. Սպենդիարյանի անվան լենինի շքանշանակիր ակադեմիական օպերայի և բալետի Պետական թատրոնի մենակատարների մասնակցությամբ տրվեց համերգ, գլխավորապես Պուչինիի ստեղծագործություններից:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐՈՂՆԵՐԻ 4-ՐԴ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ.— Հունվարի 6-ին Հայկական ՍՍՌ Գերագույն Սովետի նիստերի դահլիճում իր աշխատանքն սկսեց Հայաստանի գրողների շրջորդ համագումարը: Հին և նոր գրողների կողքին տեղ լին ըռնել բազմաթիվ հյուրեր:

Համագումարի պատգամավորները և բոլոր ներկաները հոտնկայա հարգում են հանգուցյալ Ա. Իսահակյանի, Դ. Դեմիրճյանի և Ա. Վշտունու հիշատակը:

Համագումարի առաջին նիստում ընդարձակ զեկուցումով հանդես է գալիս Գրողների միության քարտուղար Է. Թոփչյանը: Նա հանգամանորեն վերլուծում է ոչ միայն սովետահայ՝ այլև սփյուռքահայ գրականության արդի վիճակն ու զարգացման հեռանկարները:

Հայաստանի սովետական գրողների 4-րդ համագումարը տեղի հունվարի 6—8 օրերը:

Ս. Ս.

